



ဖောင်ခင်ပိုင်

(နေဖြူ)

မြန်မာ့အသံစကားပညာရှင်များနှင့်
ဘာသာစကားအမြင်
ထပ်မံဖြည့်စွက်ချက်ပါသည်

ပထမအကြိမ် ပုံနှိပ်ခြင်းမှ
စာရေးသူ၏ အမှာ

၁

မြန်မာဘာသာစကားကို ပညာရှင်တို့ သည် ရှေးကတည်းက လေ့
လာစူးစမ်းမှုများ ပြုခဲ့ကြသည်။ မြန်မာဘာသာစကား၏ သွင်ပြင်လက္ခ
ဏာများကို မိမိတို့ စိတ်ဝင်စားရာ ရှုထောင့်များမှ
လေ့လာစူးစမ်းကြခြင်းဖြစ်သည်။ သုတေသန စာတမ်းရေးကြသည်။
ဆောင်းပါး ရေးကြသည်။ ကျမ်းပြုရာတွင် ဘာသာစကားကျမ်းအဖြစ်
အစမှ အဆုံး ရေးသည် လည်း ရှိသည်။ အခြား အကြောင်းအရာကို
ရေးသားသည့် ကျမ်းထဲတွင် မြန်မာဘာသာစကားအကြောင်းကို
အလျဉ်းသင့်သလို ထည့်သွင်းရေးသည် လည်း ရှိသည်။ ထိုရေးသားချ
က် အားလုံးသည် မြန်မာဘာသာစကား လေ့လာမှုသမိုင်း (မြန်မာဘာ
သာဗေဒ သမိုင်း)၏ အရေးပါသော အစိတ်အပိုင်းများ ၊ အရေးပါသော
ကွင်းဆက်များ ဖြစ်သည်။

J

ပညာရှင်များက မြန်မာဘာသာစကားကို လေ့လာစူးစမ်းရာတွင် မြန်မာဘာသာစကား၏ စကားသံ၊ သဒ္ဒါ၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်၊ နေရာဒေသအလျောက် ကွဲပြားသော အသွင်ကွဲ မြန်မာစကား များ ၊ တိုင်းခြားဘာသာများမှ ရယူထားသော မွေးစကားများ ၊ ရှေးသုံး ပေါ်ရာဏစကားများ ၊ မြန်မာ ဘာသာစကားနှင့် အမျိုးတူ နွယ်တူ ဘာသာစကားများ ၊ မြန်မာစာ အရေးအသားစနစ် စသည် ဖြင့် သန်ရာသန်ရာ လေ့လာစူးစမ်းခဲ့ကြသည် ကို တွေ့ရသည် ။ ထိုလေ့လာစူးစမ်းချက်များက မြန်မာ ဘာသာစကားကို ထိုပညာရှင်တို့ မည်သို့ ရှုမြင်ကြသည် ဟူသော ‘ဘာသာစကားအမြင်’များကို ဖော်ပြနေပါသည် ။

၃

ကျွန်တော်သည် မြန်မာဘာသာစကား ပညာရှင်တို့ ၏ ဘာသာစကားအမြင်များကို စိတ်ဝင် စားသည့်အတွက် လက်လှမ်းမီရာ ရှာဖွေလေ့လာ ဖတ်ရှုခဲ့ပါသည် ။ ဘာသာစကားကို သိပ္ပံနည်းကျ လေ့လာသော ဘာသာဗေဒပညာရပ်မှ သဘောတရားတို့ နှင့်လည်း တတ်စွမ်းသမျှ ယှဉ်ဟပ်ကြည့်ခဲ့ ပါသည် ။ ထို့နောက် ပညာရှင်တစ်ဦးချင်း၏ လေ့လာစူးစမ်းချက်ကို ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်စီ ရေးဖြစ်ခဲ့ ပါသည် ။ အထူးသဖြင့် ‘အတွေးအမြင်’ စာစောင်တွင် ‘... နှင့် မြန်မာဘာသာစကား’ဟူသော ပုံသေခေါင်းစဉ်ဖြင့် ရေးခဲ့ပါသည် ။ မြန်မာပညာရှင်တို့ ၏ မြန်မာဘာသာစကားဆိုင်ရာ လေ့လာ စူးစမ်း ဖော်ထုတ်ချက်များကို မိတ်ဆက်ဖော်ပြလိုသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ရေးသားခြင်း ဖြစ်ပါသည် ။

ဆုစာပေမှ ဦးမြင့်ဦးက ထိုဆောင်းပါးများကို စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်လိုပါသည် ဟု ဆိုလာသော အခါ ဆောင်းပါးများကို အစီအစဉ် သင့်အောင် စုစည်းရပါသည်။ ။ အသစ် ရေးသားရန် လိုအပ်သည် တို့ ကိုလည်း ရေးသားရပါသည်။ ။ ထို့နောက် ကွယ်လွန်ပြီးသော မြန်မာဘာသာစကား ပညာရှင် ၁၅ ဦး ၏ ဘာသာစကား အမြင်တို့ ကို ဤသို့ ဤနှယ် ရွေးချယ် ဖော်ပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ။

ဤစာအုပ်သည် ရှေ့တွင် တင်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ‘မြန်မာဘာသာဗေဒ သမိုင်း’၏ အပိုင်း ကဏ္ဍတစ်ရပ်အဖြစ် ပုံပေါ်လာလိမ့်မည်ဟု ယူဆပါသည်။ ။ ပညာရှင် အသီးသီး၏ ဘာသာစကား လေ့လာပုံ လေ့လာနည်းတို့ ကို သတိပြုမိနိုင်သည် နှင့်အမျှ ထိုပညာရှင် အသီးသီးက ပုံဖော်ပြသော ‘မြန်မာဘာသာစကား’ဟူသည့် အဆောက်အအုံကြီး၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာများ သည် သူ့အတိုင်း အတာအလျောက် ပုံပေါ်လာနိုင်ဖွယ် ရှိသည် ဟု လည်း ယူဆပါသည်။ ။

မောင်ခင်မင် (ဓနုဖြူ)

* * *

တတိယအကြိမ် ဖြည့်စွက် ပုံနှိပ်ခြင်းအတွက်

စာရေးသူ၏ အမှာ

အတွေးအမြင်စာစောင်တွင် ကျွန်တော် ရေးသားခဲ့သော ‘မြန်မာဘာသာစကား ပညာရှင်များ နှင့် ဘာသာစကားအမြင်’ ဆောင်းပါးစုကို ဆုစာပေက ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် ပထမအကြိမ် ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ကံ့ကော်ဝတ်ရည်စာပေက ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် ဒုတိယအကြိမ် ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ ။ ထိုစာစုတွင် မြန်မာ ဘာသာစကားပညာရှင် ၁၅ဦး၏ ဘာသာစကား အမြင်ဆိုင်ရာအကြောင်းများ ပါဝင်ပါသည်။ ။

ကျွန်တော်သည် အတွေးအမြင် စာစောင်တွင် အလားတူ ဆောင်းပါးများ ဆက်လက် ရေးသားခဲ့ရာ နောက်ထပ် လေ့လာသော မြန်မာဘာသာစကား ပညာရှင် ၁၀ ဦး၏ ဘာသာစကား အမြင်ဆိုင်ရာ အကြောင်းများ ပါဝင်ပါသည်။ ။

ကံ့ကော်ဝတ်ရည်စာပေက ထိုစာစုကို တတိယအကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရန် စီစဉ်သောအခါ နောက်ထပ်ရေးဖြစ်သော ဆောင်းပါးများကို စာအုပ်တွင် ဖြည့်စွက် ထည့်သွင်းသင့်သည် ဟု သဘော ရသည့်အတွက် ဆောင်းပါး ၁၀ ပုဒ် ဖြည့်စွက်လိုက်ပါသည်။ ။ အတွေးအမြင်တွင် ရေးသားခဲ့သော ‘သခင်ဘသောင်းနှင့် မြန်မာဘာသာစကား’ဆောင်းပါးကို အခြားစာအုပ်တွင် ထည့်သွင်းပြီးဖြစ် သည့်အတွက် ဤစာစုတွင် မထည့်တော့ဘဲ ဆရာဇော်ဂျီ ရာပြည့် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ပိတောက်နွယ် မဂ္ဂဇင်းတွင် ကျွန်တော် ရေးသားခဲ့သော ‘ဇော်ဂျီနှင့် မြန်မာဘာသာစကား’ဆောင်းပါးကို ဤစာစုတွင် ထည့်သွင်းလိုက်ပါသည်။ ။

ဤစာစုကို တတိယအကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသော ကံ့ကော်ဝတ်ရည်စာပေကို ကျေးဇူးတင်ပါသည်။ ။

မောင်ခင်မင် (ဓနုဖြူ)

ဒုတိယကျော်အောင် စံထားဆရာတော်
(၁၀၈၀-၁၁၅၅ ခန့်၊ ၁၇၁၈-၁၈၂၃ ခန့်)

အင်းဝမြို့ တောင်ဘက် ငစင်ရိုင်းရွာ ဇာတိဖြစ်သည်။ ။ ဘွဲ့အမည်မှာ ရှင်ဂုဏာစာရ ဖြစ်သည်။ ။ မူလက ဆင်ဖြူရှင်မင်း၏ အမှုတော်ထမ်း အရွတ်ဝန် ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းသော ကြေးနီကျောင်း တွင် သီတင်းသုံးသည့်အတွက် ‘ကြေးနီကျောင်းဆရာတော်’ဟု တွင် သည်။ ။ ဟံသာဝတီမင်း ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းသော ကျောင်းရံ တစ်ရာရှိ ကျော်အောင်စံထား ကျောင်းတော်တွင် သီတင်းသုံး သည်။ ။ ပထမကျော်အောင်စံထား ဆရာတော် ရှင်ဉာဏဝရ ပျံလွန်တော်မူပြီးနောက် ထိုကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့သီတင်းသုံးရာမှ ဒုတိယကျော်အောင်စံထား ဆရာတော်ဟု တွင် လာသည်။ ။

ဆရာတော်သည် စာပေကျမ်းဂန် နှံ့စပ်သည်။ ။ ထိုးထွင်းဉာဏ် ထက်သန်သည်။ ။ ဆရာတော်၏ ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းသည် အထူးထင်ရှားသည်။ ။ မာဂဓ အဘိဓာန် ဋီကာ နိဿယဟောင်း၊ ဂုတ္တောဒယဆန်းကျမ်း နိဿယနံကျယ်၊ ဝံသဒီပနီတို့ ကိုလည်း ပြုစုခဲ့သည်။ ။

ဒုတိယကျော်အောင်စံထား ဆရာတော်နှင့်

မြန်မာဘာသာစကား

မြန်မာဘာသာစကားကို စနစ်တကျ လေ့လာသည့် ပညာရှင်များ အကြောင်း ဖော်ပြမည် ဆိုလျှင် မပါမဖြစ် ရှေ့တန်းက အလေးအမြတ် နေရာပေး၍ ဖော်ပြရမည့် ပညာရှင်ကြီး တစ်ဦးရှိပါ သည်။ ။ ထို့အတူ ထို ပညာရှင်ကြီး ပြုစုသည့် မြန်မာဘာသာစကားဆိုင်ရာ ကျမ်းကြီးတစ်ဆူ ကိုလည်း အလေးအမြတ် နေရာပေး၍ ဖော်ပြရမည်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ။ ထိုပညာရှင်ကြီးကား လူဝတ်ကြောင် မဟုတ်။ ရဟန်းတော် ဖြစ်သည်။ ။ ‘ဒုတိယကျော်အောင်စံထား ဆရာတော်’ဟူ၍ ထင်ရှားသည်။ ။ ဆရာတော် ပြုစုသော ကျမ်းကြီးကား ‘ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်း’ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ။

ဆရာတော်သည် အသက် ၅၀ ကျော်အရွယ်၊ ၁၁၃၁ ခုနှစ်တွင် ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီ ကျမ်းကြီးကို ပြုစုခြင်းဖြစ်သည်။ ။ ‘မြန်မာဘာသာတို့၌ ဝေါဟာရအနက်ကို ပြရာပြကြောင်း ဖြစ်သော ကျမ်း’ဟူ၍ ကျမ်းနိဒါန်းတွင် ဆရာတော် ဖွင့်ဆိုခဲ့သည် နှင့်အညီ ထိုကျမ်းကြီးသည် မြန်မာ ဝေါဟာရ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း ဖွင့်ဆိုထားသော ကျမ်းကြီးဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ။

ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းသည် မြန်မာဝေါဟာရတို့ ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်ပြသော ကျမ်းဖြစ်သည့်အတွက် ‘မြန်မာအဘိဓာန်ကျမ်း’ဟု လည်း ဆိုနိုင်ကြောင်း၊ ထို့ပြင် သဒ္ဒါဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို ထည့်သွင်းရှင်းလင်းထားသည့်အတွက် ‘မြန်မာသဒ္ဒါကျမ်း’ဟု လည်း ဆိုနိုင် ကြောင်း၊ ထို့ပြင် အပင့်၊ အရစ်၊ အသတ်၊ အလတ်ဆိုင်ရာ အချက်အ

လက်များကို ထည့်သွင်း ရှင်းလင်းထားသည့်အတွက် ‘မြန်မာရေးထုံး သတ်ပုံကျမ်း’ဟု လည်း ဆိုနိုင်ကြောင်း နှောင်းခေတ် ပညာရှင်တို့ ချီးကျူး မိန့်ဆိုကြပါသည်။ ။

ဤကျမ်းတွင် ဆရာတော်သည် ဝေါဟာရတို့ ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်ဆိုရုံမျှသာ မဟုတ်ဘဲ မြန်မာဘာသာစကား၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာများ ကိုလည်း ရှင်းလင်းဖွင့်ဆိုထားကြောင်း တွေ့ရပါ သည်။ ။ ဤသို့ ရှင်းလင်းဖွင့်ဆိုရာ၌ ဆရာတော်၏ ဘာသာစကား အမြင်သည် မျှတမှုလည်း ရှိပါသည်။ ။ ကျယ်ပြန့်မှုလည်း ရှိပါသည်။ ။ နက်ရှိုင်းမှုလည်း ရှိပါသည်။ ။

ဘာသာစကားအမြင် မျှတမှု ရှိသည် ဆိုခြင်းမှာ မြန်မာဘာသာစကား၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာ များကို ဖော်ထုတ်ရာ၌ အစွန်းမရောက်စေဘဲ ဖြစ်သင့်သောသဘော ပေါ်လွင်အောင် ချင့်ချင်ချိန်ချိန် မျှမျှတတ ကြံဆ ဖော်ထုတ်ခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။ ။ မြန်မာဘာသာစကားကို ပါဠိဘာသာစကားအမြင် ဖြင့် ပုံဖော်လေ့ရှိသော ထိုခေတ် ထိုအခါတွင် ဆရာတော်သည် ပါဠိဘာသာစကား၏ ဩဇာမလွှမ်းမိုး စေဘဲ မြန်မာ ဘာသာစကား၏ ပင်ကိုသွင်ပြင်လက္ခဏာပေါ်လွင်အောင် စူးစမ်းဖော်ထုတ်လေ့ရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ။ သာဓကဆောင်ရလျှင် ပါဠိ(မာဂဓ)ဘာသာသည် သဒ္ဒါလိင် (Grammatical Gender) ရှိသော ဘာသာစကားဖြစ်သည်။ ။ နာမ်များကို ပုလ္လိင်၊ ဣတ္ထိလိင်၊ နပုလ္လိင်ဟူ၍ ခွဲခြားပြီး လိင်ကိုလိုက်၍ ဝိဘတ်သွယ်ပုံကိုလည်း ခွဲခြားသည်။ ။ ဆိုပါစို့။ ပါဠိတွင် ရက္ခ(သစ်ပင်)သည် ပုလ္လိင်၊ ပထဝီ(မြေ)သည် ဣတ္ထိလိင်၊ စိတ္တ(စိတ်)သည် နပုလ္လိင်ဖြစ်သည်။ ။ ဤနာမ်သုံးခုကို ကတ္တားအဖြစ် ဝိဘတ်သွယ်ပုံကိုလည်း ကွဲပြားသွားသည်။ ။ ရက္ခ(သစ်ပင်သည်) ပထဝီ(မြေသည်) စိတ္တ(စိတ်သည်) ဟူ၍ အသီးသီးဖြစ်သွားသည်။ ။ မြန်မာတွင် မူ ထိုသို့ သဒ္ဒါလိင် ကွဲပြားမှုမရှိ။ သဘာဝ အရ ‘အဖ’သည် ပုလ္လိင်၊ ‘အမိ’သည် ဣတ္ထိလိင်၊ ‘

တစ်နှစ်သုံးစသည် တို့ သည် နပုလ္လိင်ဟူသည့် သဘောမျိုးသာကွဲပြားသည် ။ ပါဠိမှာ ကဲ့သို့ လိင်ကိုလိုက်၍ ဝိဘတ်သွယ်ပုံ ကွဲပြားစရာလည်း မလို ပါ။ သို့ဖြင့် ပါဠိဘာသာမှာ ရှိသည့် သွင်ပြင်လက္ခဏာတိုင်း မြန်မာဘာသာမှာ လည်း ရှိရမည်ဟု တထစ်ချ မဆိုနိုင်ကြောင်း ထင်ရှားပါသည် ။ ဆရာတော်၏ အောက်ပါ အဆိုအမိန့်ကို ကြည့်လျှင် ထိုသဘော ထင်ရှားပါလိမ့်မည်။

ပထဝီသဒ္ဓါသည် မာဂဓ၌ ဣတ္ထိလိင်၊ မြန်မာမူ၌ ကား မြေဟူ၍ သာဆိုလေခြင်းကြောင့် လိင်ကို မမှတ်သာ။ ထို့ကြောင့် လိင်မခွဲဝေသာသည် ဖြစ်၏။ ကြံ၍ ဆိုမူကား လိင်ကိုလိုက်၍ ရုပ်မစီရင်သော် လည်း ပရိယာယ် ဝေါဟာရကို မှတ်၍ မိန်းမ၊ အမိ၊ အဘွား၊ အရီး စသည် ဖြင့် ဣတ္ထိလိင် မည်၏။ ယောက်ျား၊ အဖ၊ အဘိုး၊ ဦးရီး စသည် ဖြင့် ပုလ္လိင်ကို ဆိုအပ်သော ဝေါဟာရသည် ပုလ္လိင် မည်၏။ ထိုသို့ ယောက်ျား၊ မိန်းမ အထူးမထင်သာသော တစ်၊ နှစ်သုံး၊ လေး စသော အရေအတွက်၊ အဖြူ၊ အညို စသော အဆင်း၊ သွား၏ စား၏ စသော ကြိယာအနက်၊ ဤသို့ စသည် ဖြင့် ယောက်ျား၊ မိန်းမ ဟူ၍ မမှတ်ရ။ အလွတ်သော ဝေါဟာရကို နပုလ္လိင် မည်၏ ဟူ၍ ဆိုမူကား ဆိုရ၏။ မာဂဓနှင့် ညှိမူကား အချို့သောအရာ၌ မပြိုင်မီ ရှိလေအံ့သည် ။ ထို့ကြောင့် မခွဲဝေအပ်သကဲ့သို့ထင်၏။

ပါဠိ(မာဂဓ)နှင့် မြန်မာဘာသာစကားတို့ ထပ်တူမဟုတ်ကြောင်း မိန့်ဆိုထားသော ထိုအဆို အမိန့်သည် ဆရာတော်၏ မျှတသော ဘာသာစကားအမြင်ကို ဖော်ပြနေပါသည် ။

ဆရာတော်သည် ဝေါဟာရများကို အနက်ဖွင့်ရာ၌ အကောက်အယူ ကွဲပြားနိုင်သည့် နေရာမျိုးတွင် အပြတ် မဆုံးဖြတ်ဘဲ ‘ရှေ့ နောက်ညှိ၍

ဆင်ခြင်'၊ 'ဆိုပြီးသည် နှင့် ညှိ၍ ဆင်ခြင်ပါ'၊ 'စုံစမ်း ဆင်ခြင်ရာ၏ 'စသည့် အမှာ အထားမျိုးဖြင့် မယုတ်မလွန် မိန့်ဆိုတတ်သည် ကို တွေ့ရပါသည်။ သာဓကဆောင်ရလျှင် 'အံ့ဩ'ဟူသော ဝေါဟာရကို အနက်ဖွင့်ရာ၌ 'အံ့'သည် ချီးမွမ်းခြင်း စသော အနက်ရသင့်ကြောင်း၊ 'ဩ'မှာ မူ အနက်အထူးအထွေမရှိဘဲ စကားပြေပြစ်ရုံ တွဲဖက်ရသော စကား ဟု ယူလျှင်လည်း ရကြောင်း၊ သို့မဟုတ် ချီးမွမ်းစရာတွေ့သည့်အတွက် နှုတ်က 'အည်းဩ'ဟု အသံထွက်ပြီး ချီးမွမ်းသည့် ဝန်ခံစကားဟု ယူလျှင်လည်း ရကြောင်း၊ ထိုသို့ ယူလျှင်မူ 'ဩ'တွင် အနက်ရှိကြောင်း မိန့်ဆိုပြီး 'ဉာဏ်လိုက်ခွဲသည် ၊ ရှေ့နောက်ညှိ၍ ဆင်ခြင်'ဟု အမှာ အထား ပြုပါ သည် ။ အယူအဆတစ်ခုကို တရားသေ ဆုပ်ကိုင်ထားဘဲ မျှတချင့်ချိန်တတ်သော ဆရာတော်၏ သဘောထားကို ထိုအမှာ အထားများက ဖော်ပြနေပါသည်။ ။

ဘာသာစကားအမြင် ကျယ်ပြန့်မှုရှိသည် ဆိုခြင်းမှာ မြန်မာဘာသာစကား၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာများကို ဖော်ထုတ်ရာ၌ ကျယ်ပြန့်စွာ ဖြန့်ကြက်ရှုမြင်ပြီး ဖော်ထုတ်ခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။ ။ ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းတွင် ဝေါဟာရများကို အနက်မဖွင့်မီ မြန်မာဘာသာစကား၏ သရသံ၊ ဗျည်းသံစသည့် အခြေခံသွင်ပြင်လက္ခဏာများကစ၍ ရှင်းလင်းဖော်ပြပြီး စကားသံဖွဲ့စည်းပုံ သဘောများ ၊ စကားလုံး ဖွဲ့စည်းပုံသဘောများ ၊ အနက်ထင်ပုံသဘောများကိုလည်း တစ်လျှောက်လုံးတွင် အလျဉ်းသင့်သလို ထည့်သွင်းမိန့်ဆိုသွားသည် ကို တွေ့ရပါသည်။ ။ မြန်မာဘာသာစကားဟူသော မြင်ကွင်းကျယ် ကားချပ်ကြီးကို ဖြန့်ကြက်၍ မြင်ရသကဲ့သို့ ရှိပါသည်။ ။ 'က'ဟူသော ဝေါဟာရဖွင့် ဆိုပုံကို သာဓက ဆောင်လိုပါသည်။ ။ 'က'ဟူသော ဝေါဟာရများ အဖြစ် 'ခုန်ကသည် ။ လှည်းကသည် ။ ဆင် မြင်း ကသည် ၊ ကြိုးအက၊ တောကလာသည် ။ ရွာက လာ

သည် ၊ တစ်ခုမက နှစ်ခုမက၊ စကောစက၊ အသီးအသက ဟူသော ဝေါဟာရများကို မူတည်၍ ပျို့၊ ကဗျာ၊ လင်္ကာ၊ အကိုး အထောက်များ ဖြင့် ကျယ်ပြန့်စွာ ဖွင့်ဆိုသည် ။ ‘ခုန်ကသည်’ ဟူသော ဝေါဟာရတစ်လုံး ဖွင့်ဆိုပုံကို ပင် ကြည့်ပါ။

‘ခုန်ကသည်’ ဟူရာ၌ ‘က’ဟူသော ဝေါဟာရသည် လက်၊ ခြေ စသည် ကို ကြွကြွချီချီ ကားကားပြန်ပြန် ရှိစေသည် ကို ထောက်၍ ‘ကားသည်’ ‘ဆိုလိုရင်းကဲ့သို့ ရှိ၏။ ဥဒေါင်းသည် အမြီး အတောင် ကားစေ၍ ရွှင်လန်းသော အမူအရာ ရှိသည် ကိုလည်းကောင်း၊ မြွေတို့ သည် ဦးလည်ကြ လျက် ဖြန့်ကားသော ပါးပျဉ်း ရှိစေသည် ကို လည်းကောင်း၊ ဥဒေါင်း ကသည် ၊ မြွေကသည် ဆိုကုန် သည် ။ ဦးလည်ချီ၍ အမြီး၊ နားရွက် ဖြန့်ကား လှုပ်ရှားစေသည် ကို ‘တိုး ကသည်’ ‘ဆိုသည် ။ ဤသို့သော ဆိုမိန့်ခြင်းတို့ ၌ လည်း ‘ကားသည်’ ‘ဆိုလိုရင်း ဖြစ်၏။

ဤသို့ အစချီလျက် အသံရှည်မှ အသံတိုသို့ ပြောင်းပြီး ‘ကားသည်’ ‘မှ ‘ကသည်’ ‘ဖြစ်ပုံမျိုး ကို အခြား သာဓကများ လည်း ပြသည် ။ ခုန်ကသည် ဟူသော အနက်ကို ‘မာဂဓ’၌ ‘နဋ’ဟု ခေါ်ကြောင်း၊ ညွတ်ကွေးသည် ဟု အနက်ရကြောင်း ပြန့်ကားခြင်းနှင့် ညွတ်ကွေးခြင်း ဆက်စပ်မှု ရှိကြောင်း စသည် ဖြင့် မာဂဓနှင့်လည်း ညှိပြသေးသည် ။ ဤနည်းမျိုးဖြင့် ဆက်စပ် နှီးနွယ်ရာများ ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ရှင်းလင်းပြသည် ကို တွေ့ရပါသည် ။

ဘာသာစကားအမြင် နက်ရှိုင်းမှုရှိသည် ဆိုခြင်းမှာ နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း ထိုးထွင်းကြံဆ ဖော်ထုတ်ခြင်းကို ဆိုလိုပါသည် ။ ဤနေရာတွက် အနက်အဓိပ္ပာယ်ချင်း ဆန့်ကျင်သော ဝေါဟာရများ ၏ သဘောကို စူးစမ်း ဖော်ထုတ်သော ဆရာတော်၏ ဖော်ထုတ်ချက်ကို သာဓက ဆောင်လိုပါ

သည် ။ ထိုဝေါဟာရများကို ဆရာတော်က ‘ပဋိပက္ခဝေါဟာရများ’ ဟု နာမည်ပေးသည် ။ ‘ပဋိပက္ခ ဝေါဟာရ’များကို အမျိုးအစား ခွဲကြည့်မည် ဆိုလျှင် တစ်မျိုးမှာ ‘ရှည်-တို၊ ကြီး-ငယ်၊ ယုတ်-မြတ်၊ တိုး-ဆုတ်’စသော စကားလုံးတွဲများ ဖြစ်သည် ။ ထိုစကားလုံးများ သည် တစ်လုံးကို အခြေပြုပြီး တစ်လုံးကို အမည်တပ်ခြင်းဖြစ်သည် ။ ‘အရှည်’ဟု ခေါ်ခြင်းမှာ ထိုအရာဝတ္ထုအောက် တိုသော အရာဝတ္ထုနှင့် ယှဉ်၍ ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည် ။ ထို့အတူ ‘အတို’ဟု ခေါ်ခြင်းမှာ လည်း ထိုအရာဝတ္ထုထက် ရှည်သော အရာဝတ္ထုနှင့် ယှဉ်၍ ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည် ။

‘ကြီး-ငယ်၊ ယုတ်-မြတ်၊ တိုး-ဆုတ်’တို့ မှာ လည်း ထိုသဘောပင် ဖြစ်သည် ။ ထိုသို့ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ယှဉ်သော ‘အခိုက်အတန့်’သဘောကို ဆောင်သည့် စကားလုံးများ ဖြစ်ကြောင်း ဆရာတော် က မိန့်ဆိုရာတွင် ရှည်ခြင်း၊ တိုခြင်း၊ ကြီးခြင်း၊ ငယ်ခြင်း၊ ယုတ်ခြင်း၊ မြတ်ခြင်း၊ တိုးခြင်း၊ ဆုတ်ခြင်း စသည် ပင် ပဋိပက္ခရကောင်းသော တစ်ခုမှ ထောက်၍ တစ်ခု အမည်ရသော အခိုက်အတန့်ကိုစွဲ၍ ခေါ်ဝေါ်သော ဝေါဟာရတို့ ဖြစ်ကြောင်း မိန့်ဆိုထားပါသည် ။

နောက်တစ်မျိုးမှာ ‘ဖြူ၊ ညို၊ နီ၊ ဝါ၊ စိမ်း၊ ပြာ စသော စကားလုံးတွဲမျိုး ဖြစ်သည် ။ ထိုဝေါဟာရများကို ဆရာတော်က ပဋိပက္ခနှစ်ပါးမက ရှိသော ဝေါဟာရများ ဟု ဆိုသည် ။ အရှည်၊ အတို စသည် တို့ တွင် အရှည်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည် အတို၊ အတို၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည် အရှည် ဟူ၍ နှစ်ခုသာ ရှိသော်လည်း ဤဝေါဟာရများ တွင် မူ အဖြူ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဆိုလျှင် အညို၊ အနီ၊ အဝါ၊ အစိမ်း၊ အပြာ စသည် ဖြင့် များစွာရနိုင်သည် ။ ထို့ကြောင့် ထို ဝေါဟာရမျိုးတို့ ၏ ပဋိပက္ခသဘောကို ဖော်ပြလိုလျှင် ရှေ့က ‘မ’ထည့်ပြီး ဖြူ-မဖြူ၊ နီ-မနီ စသည် ဖြင့် ဖော်ပြနိုင်ကြောင်း ဆရာတော်က မိန့်ဆိုပါသည် ။

နောက်တစ်မျိုးမှာ မူ ‘သိ၏ ၊ မြင်၏’ စသည် တို့ ကဲ့သို့ ဆန့်ကျင်ဘက်အတွဲ မရှိသော ဝေါဟာရများ ဖြစ်သည် ။ ထိုဝေါဟာရမျိုးကို ဆရာတော်က ‘ပဋိပက္ခဖြစ်သော ဝေါဟာရ ၂ပါး မရှိ’ ဟု ဆိုပြီးနောက် ပဋိပက္ခသဘောကို ဖော်ပြလိုလျှင် ရှေ့က ‘မ’တွဲပြီး ‘သိ-မသိ၊ မြင်-မမြင်’ဟူ၍ ပင် ဖော်ပြနိုင်ကြောင်း မိန့်ဆိုထားပါသည် ။

ထို့ပြင် ဆရာ-တပည့်၊ အနှစ်-အကာ၊ တော-လွင်ပြင်တို့ ကဲ့သို့ အပြန်အလှန်သဘောရှိသော ပဋိပက္ခ ဝေါဟာရများကိုလည်း ဆရာတော်က ဖော်ထုတ်ထားပါသေးသည် ။ ‘ဆရာ မဟုတ်လျှင် တပည့်၊ တပည့်မဟုတ်လျှင်ဆရာ’ စသည် ဖြင့် အပြန်အလှန်သဘော ရှိပုံကို ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည် ။

ဤနေရာတွင် ဖော်ပြလိုသော အချက်တစ်ချက် ရှိပါသည် ။ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သိပ္ပံနည်းကျ လေ့လာသော အတ္ထဗေဒ (Semantics) ပညာရပ်တွင် အနက်ချင်း ဆန့်ကျင်မှုသဘော (Antonymy) ကို စူးစမ်းဖော်ထုတ်ရာ၌ ခေတ်သစ် အတ္ထဗေဒပညာရှင်များက အနက် ဆန့်ကျင်ပုံကို အမျိုးအစားခွဲကာ နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း စူးစမ်းဖော်ထုတ်ပြကြပါသည် ။ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသော အချက်မှာ အထက်တွင် တင်ပြခဲ့သော ဒုတိယကျော်အောင်စံထား ဆရာတော်၏ ‘ပဋိပက္ခ ဝေါဟာရ’ဖော်ထုတ်ချက်များ သည် ခေတ်သစ်အတ္ထဗေဒပညာရှင်များ၏ ဖော်ထုတ်ချက်များ နှင့် သဘောချင်း ထပ်တူဖြစ်နေခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည် ။ သဘောတရားတစ်ခုကို အဆုံးအဖျားအထိ နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း စူးစမ်း ဖော်ထုတ်သော ဆရာတော်၏ ဘာသာစကားအမြင်ကို ဤဖော်ထုတ်ချက် က သက်သေပြလျက် ရှိပါသည် ။

ဆရာတော်၏ ဖော်ထုတ်ချက်များကား တင်ပြ၍ ကုန်နိုင်ဖွယ်မရှိပါ။

အမြွက်မျှတင်ပြရမည် ဆိုလျှင် ဝေါဟာရများကို ပါဝင်သည့် စကားသံ အရေအတွက်အရ အမျိုးအစား ခွဲရာ၌ ‘နန်း၊အိမ်၊ မြို့၊ ရွာ’တို့ ကဲ့သို့ သရသံ တစ်သံစီ ပါသော ဝေါဟာရများ ‘စရပ်၊ စဆွဲ’တို့ ကဲ့သို့ သရသံ နှစ်သံ စီပါသော ဝေါဟာရများ ၊ ‘သရဖီ၊ ဇလတ္တာ’တို့ ကဲ့သို့ သရသံ သုံးသံစီပါ သော ဝေါဟာရများ စသည် ဖြင့် စနစ်တကျ ခွဲပြသည် ကို တွေ့နိုင်ပါ သည်။ ။ ထို့အတူ ဝေါဟာရများ ဖွဲ့စည်းပုံကို တင်ပြရာ၌ ‘ဆေးတံ၊ ဆေးအိုး၊ ပန်းသီတံ’စသည် ဖြင့် နှစ်လုံးတွဲ၊ သုံးလုံးတွဲ ဖွဲ့စည်းပုံ၊ ထမင်း ဟင်း ချက်တတ်သူကို ‘ထမင်းချက်’၊ ‘ဟင်းချက်’၊ ခရီးများ တတ်သောသူကို ‘ခရီးသွား’၊ မျက်နှာအပြင်၌ နှာရည် ယိုစီးသော အခေါင်းကို ‘နှာခေါင်း’၊ အစာခံယူရာ တွင်းငယ်ကို ‘ခံတွင်း’စသည် ဖြင့် အနက် အဓိပ္ပာယ်အရ တွဲစပ်ဖွဲ့စည်းပုံ စသည် တို့ ကို စနစ်တကျ ဖော်ပြထားပါသည်။ ။

ဤသို့ တွဲဖွဲ့ရာ၌ ‘ဆန်းကြယ်၊ တင့်တယ်’တို့ တွင် ‘ဆန်း’နှင့် ‘တင့်’ က အနက်ထင်ပြီး ‘ကြယ်’နှင့် ‘တယ်’က အနက်မထင်ပုံ။ ပြေပြစ်ရုံတွဲဖက်သော ဝေါဟာရသာဖြစ်ပုံ။ ‘လွတ်လပ်၊ ကြောက်လန့်’တို့ တွင် မူပြေပြစ်ရုံ တွဲဖက်ကာမျှ မဟုတ်ဘဲ ဝေါဟာရအားလုံး အနက်ထင်ပုံတို့ ကို လည်း ခွဲခြားပြထားပါသေးသည်။ ။

ထို့အတူ ‘ဥဒေါင်း’ကို ‘ဒေါင်း’ဆိုသကဲ့သို့ အစအကွာရာကြောပုံ၊ ‘မချစ်မခင်’ကို ‘မချစ်ခင်’ ဆိုသကဲ့သို့ အလယ်အကွာရာကြောပုံ၊ ‘သရက်ပင်’ကို ‘သရက်’ဆိုသကဲ့သို့ အဆုံး အကွာရာကြောပုံ၊ ‘လုံးသည် ထွေးသည်’ကို ‘ပလုံးပထွေး’ဆိုသကဲ့သို့ အစအကွာရာ တိုးလာပုံ၊ ‘ခုံမင်’ကို ‘ခုံတမင်’ဆိုသကဲ့သို့ အလယ်အကွာရာ တိုးလာပုံ၊ ‘ဆန်း’ကို ‘ဆန်းကြယ်’ဆိုသကဲ့သို့ အဆုံးအကွာရာတိုးလာပုံတို့ ကို စနစ်တကျ ဖော်ထုတ်ပြထားပုံမှာ လည်း မှတ်သားဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။ ။ ဤသို့ဖြင့် မြန်မာဘာသာစကား ဖွဲ့စည်းပုံစနစ်များကို မှတ်သားဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။ ။ ဤသို့ဖြင့် မြန်မာ ဘာသာစကား

ဖွဲ့စည်းပုံစနစ်များကို အလျဉ်းသင့်သလို ဖော်ထုတ် မိန့်ဆိုထားသည့် သာဓကများ စွာ တွေ့ရပါသည်။ ။

ဆရာတော်သည် ဝေါဟာရများကို အနက်ဖွင့်ရင်း အနက်အဓိပ္ပာယ် ဆိုင်ရာ သဘောတရား များကိုလည်း ဖော်ထုတ်ပြပါသေးသည်။ ။ ဤနေရာတွင် ဝေါဟာရပညတ်ပုံ နှစ်မျိုးအကြောင်း ဦးစွာ တင်ပြလိုပါသည်။ ။ ထိုနှစ်မျိုးတွင် ကောင်းကင်က နီနီလုံးလုံးကြီးကို မြန်မာက ‘နေ’၊ အင်္ဂလိပ်က ‘ဆန်း’၊ ပါဠိက ‘သူရိယ’ဟူ၍ မိမိတို့ ခေါ်လိုရာ ဝေါဟာရဖြင့် ပညတ် ခေါ်ဝေါ်ပုံမျိုးကဲ့သို့ ပညတ် ခေါ်ဝေါ်သည့် စကားလုံးနှင့် ပညတ်သဘောတို့ အကြောင်းကျိုး ဆက်သွယ်မှုမရှိဘဲ ခေါ်ဝေါ်သူတို့ စိတ်ကူးရသလို အများ သဘောတူ သတ်မှတ်ခေါ်ဝေါ်သည့် စကားလုံးမျိုးက တစ်မျိုးဖြစ်ပါသည်။ ။ ထိုစကားလုံးမျိုးကို ပါဠိဘာသာဖြင့် ရူဠီဟု ခေါ်ပါသည်။ ။ ဆရာတော်ကမူ အနက်သဘော မရသာလျက် ခေါ်ဝေါ်လွယ်ကာမျှ ပညတ်ခြင်းသည် ကား ‘ရူဠီ’ဟူ၍ ရှင်းလင်းမိန့်ဆိုပါသည်။ ။ ‘ရွှေပြည်စိုး’ဟု အသံမြည်သောငှက်ကို ‘ရွှေပြည်စိုး’ဟု ပညတ်ခေါ်ဝေါ်ပုံမျိုး၊ နေအရုဏ် အလင်းကို ရလျှင်ရချင်း အစာကို တ၊သည့်ငှက်ကို ‘လင်းတ’ဟု ခေါ်ဝေါ်ပုံမျိုးကဲ့သို့ ပညတ် ခေါ်ဝေါ်သည့်စကားလုံးနှင့် ပညတ်ခံသဘောတို့ ကြောင်းကျိုးဆက်သွယ်မှုရှိသည့် စကားလုံးမျိုးက တစ်မျိုးဖြစ်ပါသည်။ ။ ထိုစကားလုံးမျိုးကို ပါဠိဘာသာဖြင့် ‘အန္တတ္ထ’ဟု ခေါ်ပါသည်။ ။ ဆရာတော် ကမူ သဘောအနက် ရရာ၌ ပညတ် ခေါ်ဝေါ်သည် ကား ‘အန္တတ္ထ’ဟူ၍ ရှင်းလင်း မိန့်ဆိုပါသည်။ ။

စကားလုံးနှင့် ပညတ်ခံသဘောတို့ ကြောင်းကျိုးဆက်သွယ်မှု ရှိ၊ မရှိဟူသော ပြဿနာမှာ ရှေးဂရိခေတ်ကတည်းက ဘာသာစကား ပညာရှင်များ အငြင်းပွားခဲ့သော ပြဿနာဖြစ်ကြောင်း သိရပါသည်။ ။ စကားလုံးမှန်သမျှ ပညတ်ခံသဘောနှင့် ကြောင်းကျိုးဆက်သွယ်မှု ရှိသည် ချည်း

ဖြစ်သည် ဟူသော အယူအဆကို ကိုင်စွဲသူများက တစ်ဖက်၊ စကားလုံး ဟူသည် စိတ်အလိုအတိုင်း အတ္တနော မတိ ပညတ်ချက်သာဖြစ်၍ ပညတ်ခံသဘောနှင့် ကြောင်းကျိုးဆက်သွယ်မှု မရှိဟူသော အယူအဆကို ကိုင်စွဲသူများက တစ်ဖက် အပြန်အလှန် ဆွေးနွေး ငြင်းခုံခဲ့ကြသည် ။ ၂၀ ရာစုတွင် မူ အတ္တဗေဒပညာရှင်များက ဘာသာစကားတိုင်းတွင် ထိုစကားလုံးနှစ်မျိုးလုံး ရှိသည် ဟူသော အယူအဆကို လက်ခံနေကြပါပြီ။ ဘာသာစကားတိုင်းတွင် စကားလုံးနှင့် ပညတ်ခံသဘောတို့ ကြောင်းကျိုးဆက်သွယ်မှုရှိသော စကားလုံး (အန္တတ္ထ)ရော၊ ကြောင်းကျိုးဆက်သွယ်မှု မရှိဘဲ အမည် တစ်ခုခု သတ်မှတ် ပညတ်သော စကားလုံး (ရုဠိ)ရော နှစ်မျိုးစလုံး ရှိသည် ဟူသော ထိုအယူအဆသည် ခေတ်သစ် အတ္တဗေဒပညာရှင်များ လက်ခံသော အယူအဆ ဖြစ်ပါသည် ။ သို့ဖြစ်လျှင် ဆရာ တော်က မည်သို့ ယူဆပါသနည်း။ အောက်ပါ အဆိုအမိန့်ကို ကြည့်ပါ။

ခပ်သိမ်းသော ဝေါဟာရသည် ရုဠီချည်းလည်း မဟုတ်။ အန္တတ္ထချည်းလည်း မဟုတ်။ မာဂဓ ၌ သော်လည်း ရုဠီတချို့၊ အန္တတ္ထတချို့ ရှိသည် ပင်။ မြန်မာဘာသာ၌ လည်း ထိုအတူ အန္တတ္ထ ရသင့်သည် လည်း ရှိသည် ။ ရုဠီမျှသာလည်း ရှိသည် ဖြစ်၍ သဘောသင့်ရာ ပညာလိုက် စေခြင်းငှာ ဆိုလိုက်သည် ။

ယနေ့ ၂၀ ရာစု အတ္တဗေဒပညာရှင်များ လက်ခံသော အယူအဆကို ၁၈ ရာစုကတည်းက ဒုတိယကျော်အောင်စံထား ဆရာတော်က ပြတ်သားစွာ ခွဲခြားသိမြင်ပြီး ဖြစ်ကြောင်း ဤအဆိုအမိန့် က သက်သေပြလျက် ရှိပါသည် ။ ဆရာတော်၏ ဘာသာစကားအမြင်ကား အံ့ဩ ကြည်ညိုဖွယ် ကောင်းလှပါသည် ။

မြန်မာဘာသာစကားတွင် ‘အနုတ္တ’စကားလုံး များ ပြားသည် ။ သို့သော် အချို့မှာ တိမ်၍ ထွင်းဖောက်သိမြင်လွယ်သည် ။ အချို့မှာ နက်၍ ထွင်းဖောက်သိမြင်ရန် မလွယ်။ အခေါ်အဝေါ် ရွေ့လျား ပြောင်းလဲသွားသည့်အတွက် သိမြင်ရန် မလွယ်သည် လည်း ရှိသည် ။ ထိုသဘောကို ဆရာ တော်က-

ယေဘုယျအားဖြင့် မြန်မာ၌ သော်လည်း အနုတ္တများ ဘိမည်း။ အချို့ကား တိမ်သည် ။ အချို့ကား နက်သည် ။ အချို့ကားအခေါ် ရွေ့သည် ဖြစ်၍ မဖောက်ထွင်းနိုင်လျှင် အနက်ရင်း မူလကို မသိ၍ ခေါ်ဝေါ်ကာမျှကဲ့သို့ ထင်ဖွယ်ရှိပေသည် ...

ဟု သတိပြုဖွယ် မိန့်ဆိုထားသည် ကိုလည်း တွေ့ရပါသည် ။

ဆရာတော်သည် အနက်ဖွင့်ရာတွင် အနုစိတ်သဘောလေးများကအစ တိကျအောင် ဖွင့်ဆို လေ့ရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည် ။ ‘အော့အန်သည်’ ဟူသော စကားလုံးကို အနက်ဖွင့်ရာ၌ -

‘အော့ အန် သည်’ဆိုသော စကားခွန်း၏ အရသည် အပသို့ လျှံသည် ၊ ထွက်သည် ချည်း ဖြစ်၍ အော့အန်သည် အနက်အရ မထူးသကဲ့သို့ရှိ၏။ ထိုသို့ တမူကား တစ်စိတ်မျှ ထူး၏။ ထူးဟန် ကား အန်သည်’ ဟူရာ၌ ဝိညာဉ်ရှိ ဝိညာဉ်မဲ့ သဏ္ဌာန် နှစ်ပါး၌ပင် အမှတ်မဲ့ ဆန္ဒကင်းလျက် လျှံထွက် သောအရာ ဖြစ်၏။ ‘အော့’သည် ဟူ၍ ကား ဝိညာဉ်ရှိဖြစ်သော သတ္တဝါတို့ သဏ္ဌာန်၌ သာလည်း ထင်၏။ ‘အော့’လိုသော ဆန္ဒရှိသော အရာလည်း ထင်၏။ ဤသို့လျှင် လျှံထွက်ခြင်း သဘောတူသော်လည်း တစ်စိတ်မျှ ကွဲ၏။

ဟူ၍ တိတိကျကျ ခွဲခြားမိန့်ဆိုထားပါသည် ။ ‘အန်သည်’မှာ သက်ရှိရော၊ သက်မဲ့ပါ သုံးနိုင်သော်လည်း ‘အော့သည်’မှာ မူ သက်ရှိသာ သုံးနိုင်

င်ပုံကို ခွဲခြား၍ ပြထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ။

ဤမျှဆိုလျှင် ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းကို အဘယ်ကြောင့် ခေတ်အဆက်ဆက် စံပြု လေးစားကြရကြောင်း ထင်ရှားလောက်ပါပြီ။ ကျမ်းနိဂုံး လင်္ကာတွင် ဆရာတော်က-

‘ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီ၊ ဂမ္ဘိဩဇာ၊ နွတ်သညာသည် ဤစာ စံထားရစ်စေသော်’

ဟု မိန့်ဆိုထားသည် နှင့်အညီ ‘ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်း’ဟူသော အမည်သညာသည် အစဉ်အဆက် စံနမူနာထားစရာ အနုတ္တသညာအဖြစ် ထည်ဝါခုံညားစွာ ရပ်တည်နေမည် ဖြစ်ပါသည်။ ။ ထို့အတူ ထိုကျမ်းကို ပြုစုသော ဒုတိယကျော်အောင်စံထားဆရာတော်သည် လည်း အစဉ်အဆက် လေးစားထိုက်သော ဘာသာစကားအမြင်ရှိသည့် မြန်မာ ဘာသာစကား ပညာရှင်တစ်ဦးအဖြစ် ပေါ်လွင်ထင်ရှားနေမည် ဖြစ်ပါသတည်း။

* * *

ကျမ်းကိုး

၁။ ကျော်အောင်စံထား။ ရန်ကုန်၊ မြန်မာနိုင်ငံစာပေ ပြန့်ပွားရေးအသင်း။ (၁၉၇၀)။

၂။ ကျော်အောင်စံထားဆရာတော်၊ ဒုတိယ၊ ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီ၊ ရန်ကုန်၊ လယ်တီမဏ္ဍိုင်၊ မ-၁၃၂၀။

၃။ ခင်ခင်အေး၊ ဒေါ်၊ ‘ဘာသာဗေဒအခြေခံ’၊ တက္ကသိုလ်ပညာပဒေ
သာစာစောင်၊ အတွဲ ၁၊ အပိုင်း ၄။ (၁၉၆၆)။

၄။ ခင်သိန်း၊ ဒေါ် ။ နှင့် ဦးကျော်ရှိန်။ အခြေခံပါဠိသဒ္ဒါ။ ရန်ကုန်တ
က္ကသိုလ်များ စာအုပ်ပြုစု ထုတ်ဝေရေးကော်မတီ။ (၁၉၇၀)။

၅။ အောင်မိုး၊ ဦး။ ရသဂုဏ်ဆောင်းပါးများ ။ ရန်ကုန်၊ အောင်မြေ။ (၁၉၆၇)။

၆။ Leech, Geoffrey; SEMANTICS, Penguin Books Ltd, 1974.

၇။ Palmer, Frank; GRAMMER, Penguin Books Ltd. 1971.

၈။ Ullmann, Stephen; SEMANTICS, Oxford, Basil Blackwell, 196

7.

* * *